

KIRJANPITOLAUTAKUNNAN KUNTAJAOSTO
Työ- ja elinkeinoministeriö

**YLEISOHJE KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN
RAHOITUSLASKELMAN LAATIMISESTA**

Helsinki 2018
ISBN 978-952-293-594-6

5. tarkistettu painos
ISBN 978-952-293-594-6
© Suomen Kuntaliitto
Helsinki 2018

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
PL 200
00101 Helsinki
Puh. 09 7711
Faksi 09 771 2291
www.kuntaliitto.fi

YLEISOHJE KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMAN LAATIMISESTA

Sisällysluettelo

1	Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta	4
2	Rahoituslaskelman rakenne ja kirjausperuste	4
3	Rahoituslaskelman sisältö.....	5
	3.1 Toiminnan rahavirta	5
	3.2 Investointien rahavirta	6
	3.3 Rahoituksen rahavirta.....	6
	3.3.1 Antolainauksen muutokset.....	6
	3.3.2 Lainakannan muutokset	6
	3.3.3 Oman pääoman muutokset	7
	3.3.4 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7
	3.3.5 Vaihto-omaisuuden muutos	7
	3.3.6 Saamisten muutos	7
	3.3.7 Korottomien velkojen muutos	7
	3.4 Valuuttakurssimuutosten huomioon ottaminen.....	7
	3.5 Rahavarojen muutos	8
4	Rahoituslaskelman erien muodostaminen	8
	4.1 Toiminnan rahavirta	8
	4.2 Investointien rahavirta	8
	4.3 Rahoituksen rahavirta.....	9
	4.4 Rahavarojen muutos	11
5	Rahoituslaskelman esitystarkkuus	11
	Liite 1 Kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelmakaava.....	13

1 Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta

Kunnat sisällyttävät tilinpäätökseen rahoituslaskelman ja sen liitetiedot (KuntaL 113 §). Kunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalakia ja sovelletaan kirjanpitolain säännöksiä. Kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Sen antamat ohjeet ja lausunnot ohjaavat kuntien ja kuntayhtymien hyvää kirjanpitoa. [2018]

Tällä yleisohjeella kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeet kunnassa ja kuntayhtymässä sovellettavasta rahoituslaskelmasta. Ohjeessa kunnalla tarkoitetaan jäljempänä myös kuntayhtymää, ellei toisin ole sanottu. Rahoituslaskelman kaava on tämän yleisohjeen liitteenä 1.

Kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n mukaan tilinpäätökseen tulee sisällyttää varojen hankintaa ja niiden käyttöä selvittävä rahoituslaskelma, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. Kirjanpitoasetuksen mukaan rahoituslaskelmasta on ilmentävä *liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat sekä rahoituksen rahavirrat* (KPA 1339/1997, 2:1 §). Kunnassa tätä pykälää noudatetaan soveltuvin osin tässä yleisohjeessa annettujen ohjeiden mukaisesti. [2018]

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty.

Tilinpäätökseen on kuntalain 113.2 §:n mukaan kuuluttava talousarvion toteutumisvertailu. Toteutumisvertailun tulee rakenteeltaan vastata talousarviota. Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan ja kuntayhtymän kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot kuuluvat tilinpäätökseen ja ne täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulo- ja rahoituksen riittäväyydestä, investoinneista, sijoituksista, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.

Rahoituslaskelmaa ei johdeta kirjanpidosta kahdenkertaisin viennein tuloslaskelman ja taseen tapaan, vaan se laaditaan kirjanpitoon perustuvana erillislaskelmana.

2 Rahoituslaskelman rakenne ja kirjausperuste

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo- ja rahoituksen rahavirrat, sekä rahoituksen rahavirrat.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, joiden avulla kunta järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. *Toiminnan ja investointien rahavirran* positiivinen (ylijäämäinen) välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja

rahavarojen lisäykseen. Negatiivinen (alijäämäinen) välitulos taas osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä. [2018]

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituksen rahavirtoina esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Lisäksi niiden jälkeen kuntayhtymän rahoituslaskelmassa esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat oman pääoman muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltyinä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostoveloilla vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoituksen rahavirroissa. Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin. Arvonkorotusrahaston muutoksia ei oteta huomioon rahoituslaskelmassa, koska niistä ei aiheudu rahavirtaa.

3 Rahoituslaskelman sisältö

3.1 Toiminnan rahavirta

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen.

Vuosikate saattaa sisältää eriä, jotka vaikuttavat muiden rahoituslaskelman tietojen laskeamiseen. Rahoituslaskelman selkeyden vuoksi vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulorahoituksen korjaukset*. Korjauksia ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa, sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot.

Satunnaiset erät esitetään tuloslaskelman mukaisina. Myös satunnaisissa erissä esitetyt pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot esitetään rivillä tulorahoituksen korjaukset. Näiden korjausten jälkeen investointien ryhmässä esitettävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot esitetään luovutushintojen mukaisina.

Suunnitelmapoistojen oikaisuina kirjatut luovutusvoitot ja -tappiot sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloihin, eikä niitä oikaista rahoituslaskelmassa.

Lisäksi rahoituslaskelman tulorahoitusta joudutaan oikaisemaan tuloslaskelmaan mahdollisesti kirjatulla pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä. Vastaavasti pakollisten varausten vähennys menojen ja menetysten toteutuessa oikaistaan vähentämällä tulorahoitusta rahoituslaskelmassa. Pakollisten varausten lisäykset ja vähennykset esitetään tulorahoituksen korjauserissä.

Kuluksi tai tuotoksi kirjatut kurssierot vaikuttavat vuosikatteeseen. Niitä ei oikaista, koska ne sisältyvät taseen rahoituksen rahavirtaan vaikuttavien tase-erien muutoksiin.

3.2 Investointien rahavirta

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomien ja aineellisten pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Osakkeet ovat pysyvien vastaavien sijoitukset -ryhmässä esitettäviä toimialasijoittamisen osakkeita. Rahoituslaskelman *Investointien rahavirta* -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutushinnat luovutustulot.

Investointimenot ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä rahoitusosuudet investointeihin esitetään rahoituslaskelmassa suoriteperusteisena. Investointinona esitetään rahoituslaskelmassa myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla. Investointien ennakkomaksut käsitellään kuten investoinnit.

Ostovelat, jotka kohdistuvat investointeihin ja joita ei ole vielä maksettu, sisältyvät luonteensa mukaisesti pitkä- tai lyhytaikaisten korottomien velkojen muutokseen. Investointeihin saatavat rahoitusosuudet sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot, joita ei ole vielä saatu, sisältyvät samoin luonteensa mukaisesti pitkä- tai lyhytaikaisten saamisten muutokseen.

3.3 Rahoituksen rahavirta

3.3.1 Antolainauksen muutokset

Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvien vastaavien ryhmässä *Sijoitukset (Joukkovelkakirjalainasaamiset, Muut lainasaamiset, Muut saamiset)* käsitellään ryhmässä *Antolainauksen muutokset*.

Antolainojen lisäykset vähentävät rahavaroja, ja antolainojen takaisinmaksut lisäävät rahavaroja. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja lainojen lyhennykset.

3.3.2 Lainakannan muutokset

Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan rahoitusrakenne on tilivuoden aikana muuttunut. Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennykseen merkitään kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilivuoden aikana. Huomattava on, että em. lainanlyhennykset on merkitty edellisvuoden tilinpäätöksessä taseen lyhyt-

aikaisiin lainoihin. Näin ollen rahoituslaskelman pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys poikkeaa taseessa esitettävästä vähennyksestä, joka ilmoittaa tilinpäätösvuotta seuraavana vuonna erääntyvien pitkäaikaisten lainojen määrän.

Lyhytaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lyhytaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Lyhytaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana lyhentänyt lyhytaikaisia lainojaan. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa nettona.

3.3.3 Oman pääoman muutokset

Kuntayhtymässä oman pääoman lisäyksessä on kysymys jäsenkunnan maksamasta pääomasijoituksesta kuntayhtymään ja vähennyksessä pääoman palautuksesta jäsenkunnalle. Oman pääoman ehtoinen sijoitus voi olla peruspääoman korotusta tai lisäsijoitus muuhun omaan pääomaan. Oman pääoman vähennys tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä ja kunnalle palautetaan sen pääomasijoitus.

3.3.4 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

Valtion, EU-tukien ja muiden toimeksiantojen varat osoittavat kunnan hoidossa olevien varojen määrän ja toimeksiantojen pääomat osoittavat velat (vastuut), joista kunta vastaa toimeksiantajille.

Mikäli lahjoitusrahaston tuotto (korkotuotto, osinkotuotto tms.) lisätään toimeksiantojen varoihin ja pääomiin ja varojen käyttö vähennetään varoista ja pääomista siten, että ne eivät vaikuta vuosikatteen määrään, eivät erien muutokset vaikuta rahoituslaskelmaan.

3.3.5 Vaihto-omaisuuden muutos

Taseeseen aktivoituvat vaihto-omaisuusostot eivät vaikuta vuosikatteeseen, vaikka ostot vähentävät rahavaroja. Siksi vaihto-omaisuuden lisäys tilikauden aikana vähennetään rahoituksen rahavirrasta. Vaihto-omaisuuden vähennys taas lisätään rahoituksen rahavirtaan.

3.3.6 Saamisten muutos

Saamisia ovat vaihtuvien vastaavien saamisten ryhmässä esitetyt pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset (*Myyntisaamiset, Lainasaamiset, Muut saamiset ja Siirtosaamiset*). Saamisten lisäys vähentää rahavaroja ja vähennys lisää rahavaroja.

3.3.7 Korottomien velkojen muutos

Korottomina velkoina käsitellään saadut ennakot, ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Tähän erään merkitään myös saatujen palautuskelpoisten liittymismaksujen muutokset. Jos liittymismaksujen määrä on olennainen, se voidaan esittää omana eränään.

3.4 Valuuttakurssimuutosten huomioon ottaminen

Saamisten ja lainojen muutoksiin vaikuttavat myös valuuttakurssien muutokset, vaikka kyse ei silloin ole rahoitustapahtumasta. Nämä laskennalliset kurssivoitot ja –tappiot

kirjataan joko tulon- tai menonoikaisuna tai siirtovelkoihin¹, eikä niitä tarvitse ottaa erikseen huomioon rahoituslaskelmassa. [2018]

3.5 Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu määrä osoittaa kunnan tai kuntayhtymän rahavarojen muutoksen. Rahavaroja ovat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Rahavarojen määrästä tilivuoden lopussa vähennetään rahavarojen määrä tilikauden alussa. Laskelman osa osoittaa rahavarojen määrän ja sen muutoksen tilivuoden aikana.

4 Rahoituslaskelman erien muodostaminen

4.1 Toiminnan rahavirta

+/- Vuosikate (tuloslaskelmasta)

Satunnaiset erät

- + Satunnaiset tuotot (tuloslaskelmasta)
- Satunnaiset kulut (tuloslaskelmasta)
- = Satunnaiset erät

Tulorahoituksen korjauserät

- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutusvoitot (tuloslaskelman toiminnan muista tuotoista)
- + Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutustappiot (toiminnan muista kuluista)
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutusvoitot (tuloslaskelman satunnaisista tuotoista)
- + Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutustappiot (tuloslaskelman satunnaisista kuluista)
- + Pakolliset varaukset tilikauden lopussa (kunnan taseen Vastattavaa kohta C)
- Pakolliset varaukset tilikauden alussa.
- = Tulorahoituksen korjauserät

4.2 Investointien rahavirta

- Aineettomat hyödykkeet (lisäykset)
- Aineelliset hyödykkeet (lisäykset)
- Osakkeet ja osuudet (lisäykset)
- ± Investointien ennakkomaksut (lisäykset ja vähennykset)
- = Investointimenot rahoituslaskelmassa
- + Rahoitusosuudet investointimenoihin
- + Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (sisältäen luovutusvoitot ja -tappiot)

¹ Kirjauksista ks. KILA:n yleisohje ulkomaanrahan määräraisten saamisten sekä velkojen ja muiden sitoumusten muuttamisesta euromääräiseksi

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutushinnat laskujen tai muiden tositteiden mukaan (ilman arvonlisäveroa).

Investointitiedot saadaan joko pääkirjanpidosta tai pysyvien vastaavien erilliskirjanpidosta. Investointimenot pysyvien vastaavien hyödykkeisiin voidaan laskea myös taseen muutosten kautta lisäämällä muutoksiin tilikauden poistot ja huomioimalla em. luovutuksista aiheutuneet muut erät tuloslaskelmassa.

Investointivarausten käyttöä investointeihin ei huomioida rahoituslaskelmassa.

4.3 Rahoituksen rahavirta

Antolainaus

Antolainasaamisten lisäykset

Taseen Sijoitukset:

+	Joukkovelkakirjalainasaamiset 31.12.
-	Joukkovelkakirjalainasaamiset 1.1.
+	Muut lainasaamiset 31.12.
-	Muut lainasaamiset 1.1.
+	Muut saamiset 31.12.
-	Muut saamiset 1.1.
+	Em. erien lyhennykset tilikauden aikana
=	Antolainasaamisten lisäykset

Lisäykset voidaan yksinkertaisimmin selvittää pääkirjanpidosta tai lainakirjanpidon tiedoista.

Antolainasaamisten vähennykset

Joukkovelkakirjalainasaamisten, muiden lainasaamisten ja muiden saamisten lyhennykset tilikauden aikana.

Lainakannan muutokset

Tiedot saadaan yksinkertaisimmin lainakirjanpidosta.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

+	Joukkovelkakirjalainat (pitkäaikaiset)
+	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pitkäaikaiset)
+	Lainat julkisyhteisöiltä (pitkäaikaiset)
+	Lainat muilta luotonantajilta 31.12. taseessa (pitkäaikaiset)
-	em. lainat 1.1. taseessa
+	em. lainojen lyhennykset tilikauden aikana
+	Lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 31.12.
-	Lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 1.1.
=	Pitkäaikaisten lainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

- Em. pitkäaikaisten lainaerien lyhennykset tilikauden aikana

Lyhytaikaisten lainojen muutos

- + Joukkovelkakirjalainat (lyhytaikaiset)
- + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyhytaikaiset)
- + Lainat julkisyhteisöiltä (lyhytaikaiset)
- + Lainat muilta luotonantajilta 31.12. taseessa (lyhytaikaiset)
- Em. lainat 1.1. taseessa
- Lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 31.12.
- + Lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 1.1.
- = Lyhytaikaisten lainojen muutos

Lainojen muutoksen tarkistuslaskelma

- + Lainat 1.1.
- + Nostot lainakirjanpidosta tai pääkirjanpidon tapahtumista
- Lyhennykset lainakirjanpidosta tai pääkirjanpidon tapahtumista
- = Lainat 31.12. [2018]

Oman pääoman muutokset

Kuntayhtymä

- + Peruspääoma 31.12. (sijoitettu)
- Peruspääoma 1.1. (sijoitettu)
- + Rahastot 31.12. (sijoitettu)
- Rahastot 1.1. (sijoitettu)
- + Alijäämän kattaminen (jäsenkunnan maksama)
- Ylijäämän palautus jäsenkunnille
- = Oman pääoman muutokset

Oman pääoman muutoksina ei rahoituslaskelmassa huomioida eriä, joilla ei ole rahoitusvaikutusta (esim. arvonkorotusrahaston muutokset, siirrot tuloksesta rahastoihin tai rahastojen käyttö).

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

- Toimeksiantojen varat 31.12.
- + Toimeksiantojen varat 1.1.
- + Toimeksiantojen pääomat 31.12.
- Toimeksiantojen pääomat 1.1.
- = Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos

- Vaihto-omaisuus 31.12.
- + Vaihto-omaisuus 1.1.
- = Vaihto-omaisuuden muutos

Saamisten muutos

- Pitkäaikaiset saamiset (Taseen vaihtuvien vastaavien CII Saamiset Pitkäaikaiset) 31.12.
- + Pitkäaikaiset saamiset 1.1.
- Lyhytaikaiset saamiset (Taseen vaihtuvien vastaavien CII Saamiset: Lyhytaikaiset) 31.12.
- + Lyhytaikaiset saamiset 1.1.
- = Saamisten muutos

Korottomien velkojen muutos

- + Saadut ennakot 31.12.
- + Ostovelat 31.12.
- + Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat 31.12.
- + Siirtovelat 31.12.
- Vastaavat tase-erät 1.1.
- = Korottomien velkojen muutos

4.4 Rahavarojen muutos

- + Rahoitusarvopaperit 31.12.
- Rahoitusarvopaperit 1.1.
- + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.
- Rahat ja pankkisaamiset 1.1.
- = Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelma täsmäytetään rahavarojen muutoksen avulla. Muutoksen tulee olla yhtä suuri kuin toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat yhteensä.

5 Rahoituslaskelman esitystarkkuus

Rahoituslaskelmassa esitetään tilivuoden lukujen lisäksi vertailutiedot edelliseltä tilivuodelta. Rahoituslaskelmassa ei esitetä otsikkorivejä lukuun ottamatta rivejä, joissa ei ole lukuja kuluneella eikä vertailutilivuotena.

Rahoituslaskelmassa esitetyjä eriä voidaan lisätä, mikäli se on rahoituksesta annettavien vienoikeiden ja riittävien tietojen kannalta merkityksellistä. Tällainen erittely voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun valuuttakurssien muutosten takia pitkäaikaisten lainojen muutos on ollut olennainen. Vähäiset kurssimuutosten vaikutukset voidaan kuitenkin yhdistää erään, josta ne ovat aiheutuneet.

Rahoituslaskelma voidaan esittää 1 000 euron tarkkuudella. Jos se kuitenkin laaditaan suoraan kirjanpidon tiedoista automaattisesti omana raporttinaan, tarkkuus voi olla sama kuin kirjanpidossa.

Tilinpäätöksen oikea ja riittävä kuva rahoituksesta saattaa edellyttää liitetietojen esittämistä. Tällaisia tietoja voivat olla esimerkiksi investointien valtionosuuksien, yhtiöittämisten ja muiden rakennejärjestelyjen vaikutukset rahoituslaskelman eriin. [2018]

KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA

Liite 1

Tiedon lähde:

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	±XXX		Tuloslaskelmasta
Satunnaiset erät	±XXX		Tuloslaskelmasta
Tulorahoituksen korjauserät	±XXX	XXX	Liitetiedoista

Investointien rahavirta

Investointimenot	-XXX		Vs AI, AII, AIII1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+XXX		Vs AI, AII, AIII1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+XXX	-XXX	Liitetiedoista
Toiminnan ja investointien rahavirta		±XXX	

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-XXX		Vs AIII2-4
Antolainasaamisten vähennys	+XXX	±XXX	Vs AIII2-4
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+XXX		Vt E I 1-4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-XXX		Vt E I 1-4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	±XXX	±XXX	Vt E II 1-4
Oman pääoman muutokset		±XXX	Vt A
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	±XXX		Vs B, Vt D
Vaihto-omaisuuden muutos	±XXX		Vs C1
Saamisten muutos	±XXX		Vs CII
Korottomien velkojen muutos	±XXX	±XXX	Vt E I5-8, E II5-8
Rahoituksen rahavirta		±XXX	
Rahavarojen muutos		±XXX	

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	XXX		Vs CIII,CIV
Rahavarat 1.1.	-XXX	±XXX	Vs CIII,CIV

Vs=Vastaavaa
Vt=Vastattavaa

[2018]